پرچم

وافغانستان دملک دموکراتیک آهنگ رنجبران ملی

۵ عقرب ۱۳۴۸

اعلامیه مشترک شوروی وویتنام

در ختم مسافرت هیات حکومتی جمهوریت دموکراتیک وویتنام به اتحاد شوروی اعلامیه مشترکی نشر ودران گفته می شود که اتحاد شوروی به هر مواد مورد ضرورت به جمهوری دموکراتیک ویتنام تحویل خواهد داد . هیات ویتنام شمالی تاکید نمود که اعمال حکمو مت امریکا در ویتنام و موضع گری هیات امریکا در مذاکرات پاریس نشان می دهد که ، حکومت ایالات متحده امریکا جنوبی وحکومت مقاومت انقلابی جمهوریت ویتنام جنوبی بمنابه ادامه دهنده واقعی خلق مبارز و شکننده خود را به گفتگوی صمیمی خود را بر بنیاد احترام متقابل و حاکمیت هر یک از دو طرف و عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر ادامه دهند . وی اظهار داشت که حزب کمونیست چکوسلواکیا برای پیروزی کمونیزم کشور او هر چه بیشتر و موثر تر در اتحاد جنگ دوم جهانی پاخو ن مهر شده است ، سپاس گزاری خود را به پردوی قهرمان شوروی ویخاطر آزادکردن جانها وسیلوا کیا ، عزم راسخ خودرادر راه حفظ دوستی دائمی با ملل اتحاد شوروی، دوشا دوش آنها ، ساختن مترقی ترین سیستم اجتماعی تکرار کنم .

جرنیک گفت که بازدیده هیات چکوسلواکیا در زمانی از اتحاد شوروی صورت می گیرد که برای مبارزه علیه ایور جونیست های راست در دردون حزب وبقایای نیرو های ضد سو سیالیستی را در داخل جامعه ضروری میداند .

چکوسلواکیا تنها در پهلوی اتحاد شوروی ودیگر کشور های سوسیالستی میتواند مسئولیتهای بین المللی خودرا ایفا کند

یک هیات عالی رتبه جمهوری سوسیالستی چکوسلواکیا برهبری جرنیک عضو مکتب سیاسی حزب کمونیست چکوسلواکیا وباعزم راسخ در راه استحکام همه جانبه وضع داخلی در کشور سعی می ورزد و کوشش میکند مناسبات با دیگر کشور های سوسیالستی برادر ودر درجه اول با اتحاد شوروی بقوته ورشد یابد . از همین جهت است که هیات مذکوره با نمایندگان حزب کمونیست و حکومت اتحاد شوروی درین وقت دیدوبازدید کرده اند. بانکها باختیار یا نکداران بزرگ امر یکائی است وحاصیل بیشترین زمینهای آنکشور را امریکائیها غارت میکنند. نطاق رادیو های معاصر چکوسلواکیا کمالا خواهد کرد .

جرنیک گفت که حکومت و حزب کمونیست چکوسلواکیا می دانند که تنها در بهلوی اتحاد شوروی ودیگر کشور های سوسیالستی میتوا نند وظایف بین المللی خود را انجا م دهند . وی اظهار داشت که حزب کمونیست چکوسلواکیا برای پیروزی کمونیزم کشور او هرچه بیشتر و موثر تر در اتحاد جنگ دوم جهانی پاخو ن مهر شده است ، سپاس گزاری خود را به پردوی قهرمان شوروی ویخاطر آزادکردن جانها وسیلوا کیا ، عزم راسخ خودرادر راه حفظ دوستی دائمی با ملل اتحاد شوروی، دوشا دوش آنها ، ساختن مترقی ترین سیستم اجتماعی تکرار کنم .

جرنیک گفت که بازدیده هیات چکوسلواکیا در زمانی از اتحاد شوروی صورت می گیرد که برای مبارزه علیه ایور جونیست های راست در دردون حزب وبقایای نیرو های ضد سو سیالستی را در داخل جامعه ضروری میداند .

یاید مجرمین کشتار وحشیانه دختران

مایه افتخار خلق ویتنام شدید! مجازات شوند

از زنده‌نهای دیگر ویتنام جنو بی نیز ا عما ل د هشت نا ک اجرا می گردد .

کمیته ضمن ابـراز احساسات ملیونها زن شوروی تقاضا نموده که باید جنایات عظیم ازنجاع متوقف گردد .

همچنان کمیته مطالبه نموده است که باید زنان زندانـی در زنـدان تودوک فوراً رها گردند و مجرمین کشتار دختران مایه افتخار ویتنام شدیداً مجازات شوند .

اهم اخبار هفته گذشته

نیویارک : رئیس سازمان محصلان امریکا طی مینتنگی اظهار داشته است: ماخودرا برای تظاهرات ۱۴ و ۱۵ نومبر آماده میکنیم. وی این اظهارات نکسن راکه گویا تظاهرات ۱۵ اکتوبر یک امر تصادفی بود ردکرده گفت: بینما دولت نکسن صلح برقرار نخواهد شد تادر ویتنام صلح بوجود نیاید ما این نبرد را تا پیروزی کامل ادامه میدهیم

یک سناتور امریکائی گفته است: افکا ر مردم جها ن را با ید نکسن بحسا ب بیاورد . مردم به هیجان آمده اند. مردم میخواهند امریکامثلی جدیدی اتخاذ نماید .

درتظاهرات عظیم روز ۱۵ اکتوبر گسهال رهبرحزب کمونیست امریکا در نیویارک درضمن یک مینتنگ بزرگی اظهار داشت: این تظاهرات یکبارد یگر نشان داد، خلق امریکا تاچه اندازه بزرگترین هیجانات سیاسی درسالهای اخیر و مبارزه ملی و خلقی مردم امریکاست .

خلق امریکا انزجار شدید خود را باجنگ و تبلیغات زهر آگین ابراز میکند .

اوگاند : این در حقیقت شورش واقعی خلق ماست. مردم ما باجنگ امتداد مینماید و باید تجاوز بر ویتنام مخالفند وباید تجاوز بر ویتنام از جانب امریکا خاتمه داده شود .

تل ابیب : روز نامه داور چاپ تل ابیب مینویسد: کسانیکه دمبال در اسرائیل سکونت کرده میتوانند در اردوی اسرائیل داخل و خدمت کنند .

براساس این نوشته بسیاری از ما جرا جویان امر یکا نی میتوانند فرو گذاشت نمیکند وشرایط مساعد را برای تامین عدالت رویکار آورده است. پروگرام عملی ممهم را که عبارت ازشامل ساختن سران قبایل در کابینه میباشد، تنظیم کرده است. نطا ق حکومت سودان این جابه ذاره زاکه فعالیت یک سلسله اقدامات بمیان خواهد آمد، تاراردو ازوجود عناصر نایاك ، پا ك گردد . او وجود قوماندانی مشترك عربی را خواهان شد .

هاوانا : درپکی از شب های هفته گذ شته ناکیان رادیو هانه و رأس گفتا ر ی را علیه نفوذ وتسلط سرمایه داران امریکائی و در آنکشور انتشار مقدر رادیو هانه کرد . هم اکنو ن قسمت اعظم از صنا یع ومعادن هاید رایی در دست سرمایه داران امریکائی است. (۹۵) فیصد صنایع چوب کشور را امریکائیان و یا نمایندگان حزب کمونیست و حکومت اتحاد شوروی درین وقت در گرفته اند. بانکها باختیار یا نکداران بزرگ امر یکائی است وحاصیل بیشترین زمینهای آنکشور را امریکائیها غارت میکنند. نطاق رادیو مردم را بمبارزه علیه نفوذ امپریالیزم امریکا درهاندوراس ومقاومت درمقابل غارتگران امر یکائی دعوت کرد .

ایستگاه رادیو هانه وراس بلا فاصله توسط قوای نظامی اشغال و شد وبرد رگرام رادیو برای مدتی قطع گردید .

دربولیوا: گروهی ازافراد نظامی بولیویا تا سیسات شر کت نفتی بولیویا راشغال کردند. این شرکت توسط حکومت بولیویا ملی اعلان شد. رئیس جمهوری بولیویا اظهارداشت. دادن امتیاز نفت به امر یکا مخالف مصالح کشور بولیویا میباشد .

ملی کردن صنایع نفت وشرکتهای نفتی از جا نب بولیویا بعنوان یك اقدام ملی و وطنپرستانه از جانب جراید کیوبا تلقی شده است .

همچنان حزب کمونیست و نزویلا این اقدام بولیویا را یك عمل عمیقا وطنپرستانه خوانده است .

لیما : برون کردن انحصار گران نفتی از کشور های امریکای جنوبی یکی از مهمترین اعما ل این کشور هاست . این جملات در تظاهرات عظیمی بیان شدکه بطرفداری از ملی کردن صنایع نفت در پیرو، دربایتخت آنکشور، شعیر لیماسازمان داده شده بود .

پیکنگ: طبق موافقة قبلی مذاکرات بین معاونین وزارت خار جه چین واتحاد شوروی دربیکنگ آغاز شده است. درین مذاکرات طرفین در اطراف موضوعات طرف علاقه باهم مذاکره خواهند کرد .

نیویارك: تو ماند انی ایا لا ت متحده امریکا از قا می در باره خسارات وارده به قوای نظا می آنکشور انتشار داده است و اینکه ارقام موجود بحداقل تقلیل داده‌شده است، تردیدی نیست . ولی همین اعتراف نشا ن می دهد ضر بات و خسا رات سنگینی بدستگاه امریکا تاچه اندازه خورد کننده است .

خرطوم : در سودان اعـلام شده است که حکومت انقلابی سودان برای عادی کردن وضع ازهیچگونه تلاش فرو گذاشت نمیکند وشرایط مساعد را برای تامین عدالت رویکار آورده است. پروگرام عملی ممهم را که عبارت ازشامل ساختن سران قبایل در کابینه میباشد، تنظیم کرده است. نطا ق حکومت سودان این جابه ذاره زاکه فعالیت یک سلسله اقدامات بمیان خواهد آمد، تاراردو ازوجود عناصر نایاك ، پا ك گردد . او وجود قوماندانی مشترك عربی را خواهان شد .

هاوانا : درپکی از شب های هفته گذ شته ناکیان رادیو هانه و رأس گفتا ر ی را علیه نفوذ وتسلط سرمایه داران امریکائی و در آنکشور انتشار مقدر رادیو هانه کرد . هم اکنو ن قسمت اعظم از صنا یع ومعادن هاید رایی در دست سرمایه داران امریکائی است. (۹۵) فیصد صنایع چوب کشور را امریکائیان و یا نمایندگان حزب کمونیست و حکومت اتحاد شوروی درین وقت در گرفته اند. بانکها باختیار یا نکداران بزرگ امر یکائی است وحاصیل بیشترین زمینهای آنکشور را امریکائیها غارت میکنند. نطاق رادیو های معاصر چکوسلواکیا کمالا خواهد کرد .

جرنیک گفت که حکومت و حزب کمونیست چکوسلواکیا می دانند که تنها در بهلوی اتحاد شوروی ودیگر کشور های سوسیالستی میتوا نند وظایف بین المللی خود را انجا م دهند . وی اظهار داشت که حزب کمونیست چکوسلواکیا برای پیروزی کمونیزم کشور او هرچه بیشتر و موثر تر در اتحاد جنگ دوم جهانی پاخو ن مهر شده است ، سپاس گزاری خود را به پردوی قهرمان شوروی ویخاطر آزادکردن جانها وسیلوا کیا ، عزم راسخ خودرادر راه حفظ دوستی دائمی با ملل اتحاد شوروی، دوشا دوش آنها ، ساختن مترقی ترین سیستم اجتماعی تکرار کنم .

جرنیک گفت که بازدیده هیات چکوسلواکیا در زمانی از اتحاد شوروی صورت می گیرد که برای مبارزه علیه ایور جونیست های راست در دردون حزب وبقایای نیرو های ضد سو سیالستی را در داخل جامعه ضروری میداند .

جمهوریت دموکراتیک سومالی از طریق نظام سوسیالستی اداره خواهدشد

آژانسهای خبرگزاری جهان اطلاع دادند که درسومالی کودتای نظامی صورت گرفته است . این کودتا بدون یک زدهیت قبل از قتل رئیس جمهور آنکشور دا کتر رشید علی شرمـاك انجام شد .

رهبر کودتا اعلامیه شورای انقلاب را ایراد کرد . او گفت سیاست ما بیطرفی ، حفظ قرار داد ها ، حمایت از جنبش رهائیبخش ملی ، حقوق بشیر و برقراری در منشور ملل متحد خواهد بود . در اعلامیه گفته میشود: زمینهای دولتی رادیو ستان خـود فروخته وپول آنرا بجیب زده بود تحت محـاکمه گرفته میشود .

شورای جدید انقلابی سومالی نام جمهوریت دموکراتیک سومالی را به «جمهوریت دموکراتیک سومالی» تغییر داده است .

دریك اعلامیه بعدی شورای انقلابی اعلامیه گفته میشود : دولت لنبنان شد ، فعالیت احزاب ممنوع است و قانون اساسی جدید تدوین خواهد شد . درسومالی جرایـد مصادره گردیده و تنها یك روزنامه بنـام «ستارهٔ اکتبر» بنشرات خود ادامه میدهد ، اکنون در سر تاسرسومالی اوضاع روبآرامش میرود .

سومالی در شرق افریقا واقـع است و از جانب شرق به بحر هند ازطرف شمال به خلیج عدن و از طرف غرب به حبشه و از طرف جنوب به کینیا هم سرحد است .

دولت لبنان با امپریالیزم واسرائیل همکاری مینماید

یوشالی اسرائیل توجه داشت . در آنکشور گفته میشود : دولت لبنـان از گسترش مبارزه خلق عرب علیـه امپریالیزم و اسرائیل سخت بوحشت افتاده است . در اعلامیه قید است این چندین بار است که دولت لبنان فرمان ریختن خون مبارزین رامیدهد. در اعلامیه گفته میشود : در صورت ادامهٔ این وضع مبارزین بمقاومـت مسلحانه خواهند پرداخت و در سرت تاسر لبنان شروع بفعالیت خواهند کرد و هیچ قدرت نخواهد توانست جلو فعا لیت های لبنان را بگیرد .

کشورهای عربی دولت لبنان را متهم بهمکاری بامپریالیزم وامپریالیزم اسرائیل نمودند .

جراید جمهوریت عربی متحد عراق وسوریه می نویسند: در اثر فشار امپریالیزم امریکا و دولـت اسرائیل ، لبنان این حوادث خونین ونگین را بوجود آورده است .

درمظاهراتیکه در بغداد در مقابل سفارت لبنان صورت گرفـت ، مظاهره چیان بیرق لبنان را پائین نموده وعوض آن پرچم سازمان مقاومت فلسطین را به اهتزاز در آوردند . درسوریه ، کویت واردن مظاهرات ضد دولت لبنان صورت گرفـت . جمهوریت جوان لیبیا ازلبنان خواسته تاسفیر خودرا از تریپولی فراخواند .

سازمان مقاومت فلسطین طـی اعلامیه‌یی دولت لبنان را متهم بـه تابعیت از امپریالیزم و حکومـت بحران سیاسی لبنان که باجنگ های طولانی در جنوب آنکشور بیـن مبارزین عربی و عساکر لبنانی آغاز شده بود ، بازج خود رسیده است و رشید کرامی صدر اعظم از وظیفهٔ خویش استعفا کرد و اعلان نمود که وی مقصر بحران اخیر نیست .

اجراب سیاسی سیاست حکومت لبنان را شدیداً محکوم نموده اند در سرتاسر لبنان حکومت نظامی اعلان گردیده وعدهٔ دستگیر شده‌اند مردم در سرتاسر لبنان سوا ل میکنند مقصر اصلی کیست ؟ سازمان محصلان و اتحادیه معلمان لبنان بعنوان اعتراض نسبت به رویه‌دولت لبنان بامبارزین عربی دست باعتصاب زده ، سه روزنامهٔ لبنانی در روز دوحرد جنوب آنکشور بین عساکر لبنانی وپارتیزانها ، مطالبی نشر کرده‌بودند ، مصادره شده‌اند .

پرچم

صاحب امتیاز: سلیمان لایق **مدیر مسؤول:** میراکبر خیبر

تیلفون: ۲۳۱۶۴ دیوی گنی بیه ۲½ – افغانی

دولتی مطبعه

پائیز

برای تو ، درخشش آفتا ب پریده رنگ پائیز ـ با آن غروب دل انگیزش ـ مستی شاعرانه‌ای دارد . ولی برای من کـه نسیج زنده گیم را از تار وپو د پائیز ها و سردیهاو زمستان ها سرشته‌اند ، جلـوه «دل انگیز» پائیز جز تکرار یـك مرگ دیگر نیست .

آری ! آن چه مایه نشا ط تست ، مایهٔ مـرگ منست . زوزهٔ باد پائیزی برای تـو زمزمهٔ آهنگ شادی بخشی است ، ولی برای مـن، این ، پیشدر سیاه سمفنگر زمستانیست که آوای هسال گدمین کودکـم را، با دشنه سرما و گرسنگی ومرض سر خواهد برید .

پیچ وتاب دنه های بـرف در شبی زمستانـی ، منظرهٔ شاعرانه وفشنگیست برای تو، کـه در بستری گـرم خزیده‌ای .

ولی چگنم ؟ برای من کـه سقف لرزان کلبهٔ گلیمم را، تاب پائیزی شب هایش نیست ، برای من که لالائی هر شبهم فریاد های درد آلود تونسوز کودك بیـمار منست ، نشاط انگیز نیست وزباید هم باشد،زیرا :

آن چمپایـه نشاط تست ، مایه مرگ منست .

آری !همه چیز ما ماننـد زندگی ماباهم در تضاد است: پائیز تو،پائیزیـن نیسـت و بهاران تو بهاران من،آن چنان که نشاط تو نشاط مـن نیست .

گفتم : «بهاران من»، آری بهاران من فرا روئید نیست ، هم چنان‌که بعد از هر پائیزی بهار فرا می روید .

ولی من در انتظار «رویش» بهاران خود نخـواهم نشست بلکه بهاران خود را،خود هـم «رویانه» و دست بـه دست همه «گلبـرگلین» ها برفهای سرد زمستان هـا را، زیر بام خویش هم زدود .

لکـه‌ی سیاه پیر را ،از چهـره خود شبد فروزان حقیقت خواهیم سترد ودر پـرتو آن یخبندان ستم را، به‌آب‌گوارای زندگی بخش مبدل خوا هیم نمود .

آری !آن جا دیگر بهاران‌دل نیاز ما ، بهاران شاد ی بخش ما ، بهاران زندگی ما ـ بهاران شادی آفـریـن سبز روینده ما خواهد بود.

آن جا دیگر بهاران تـو نیست ، پائیز سرد غم انگیز تست ، زیرا بهاران تو نیست .

آن چنان که حالا: بهاران نشاط آفرین‌تو ، پائیز شاعرانه ومستی بخش تو ، هردو شب تاریك‌زمستان غم‌نگیزمنست.

د. کاویان

درود پر شور به روان شهیدان راه آزادی و دموکراسی!

درود به قربانیان ۳ عقرب!

پرچم

عمر فیض: کلکسیون پرچم اهدا برای آن هایی که پرچم صاحبه را به زمین نگذاشته اند

ناشر اندیشه های دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (۲۹) دوشنبه ۵ عقرب ۴۸ ـ ۲۷ ـ اکتوبر ۶۹ ـ شماره مسلسل (۸۰)

ضرورت تشکیل یك صف متحد ملی در و لسی جرگه

مسأله روشن است که اکثر یت‌وکلاء را در دورهٔ کنونی و لسی‌جرگه (مشابه دوره دوازدهم) نیز نمایندگان طبقات حاکمه جامعه تشکیل میدهد. بهمین جهت و لسی جرگـه منعیـت ما هیـت خـو د بطور کلی وسیله ایست در دست‌هیات حاکمه و حکومت. گر چه در آغاز کار این مجلس مانند دو رهٔ‌دوازدهم در تعیین هیات اداری (وانجمن های ولسی جرگه) علاوه‌براینکه بطور کلی منافع طبقاتی مطمح نظر بود، است، تمایلات سمتی نیز ملاحظه رسمیه. ولی معلوم ست که بعدا صف بندی روشن روی منا فع‌طبقات حاکمه جامعه‌ومو قعگیری در جهت حکومت که خود جزء هیا ت‌حاکمه است صورت میگیرد. تجربه دورهٔ دوازدهم شوری نشان میدهدکه این گرو، جناح دست را سنتی طبقات حاکمه در پارلمان علاوه‌براینکه‌بوبه اغلب طرحهای حکومت میباشتند حتی بعضا موضعگیری را ست تر ازحکومت را در برخی قضایا اختیا ر میباند. مثالهای فراوانی‌در بن زمینه‌دردوره دوازدهم ولسی جرگه و جود دارد.

در قبال چنین وضعی که در شوری حکمفرماست، عناصر ملی ومترقی‌که تعداد شان در ولسی جرگه محدود است، تا جائیکه مجلس ارتباط میگیرد ،مسوو لیت بزرگی بدهده دارند. چون این گروپ کوچك د ر داخل پارلمان در برابر جناح نیرومند دست راستی قرار دارند، بحکم‌وظیفهٔ وضرورت باید فشرده بهم نزد یك گردند. دزین شکی نیست که درمیان انسان نیز اختلافات سیاسی،سازمانی، تولوژیك وغیره خود داده شدت معروض میباشند.

ولی امر پیشبرد جنبش آزادیبخش ملی و اجتماعی ایجاب میکند که لااقل در داخل مجلس تما یلات «حزبی» سازمانی ،گروهی (گروپی) ومنافع تنگ نظرانه سیاسی و سازمانی خود را کنار بگذارند وروی وجوه مشترك (نه وجوه افتراق ی) اختلاف،بمنظور عمل مشترك ضـد استبداد، ضد ارتجاع وضد استعمار گرد آیند .در صورتیکه اینبابا‌این‌امر توفیق حاصل نمایند، در واقع‌هستهٔ یك صف متحد ملی «یو نیسیون» را در داخل مجلس بوجود میاورند که امکان بسط وتوسعه آن در خارج پارلمان نیز بردم میشود.

تا آنجائیکه مسأله بـه جر یا ن دموکراتیك خلق افغانستان درولسی جرگه ارتباط میگیرد مطمح نظرهمین طرح‌اساسی یك هستهٔ ملی در وهلهٔ اول در داخل و لسی جرگه بمنظور انجام عمل مشترك و جلب عنا صر دیگر وسطی در اطراف آن و رشد این هسته در داخل و خارج یار لمان

(ص۳)

در راه وضع قوانین دموکراتیک

بمثابه شعار روز باید مبارزه کرد!

حادثهٔ خونین ۳ عقرب اکنو ن به نهضتی ضد استبداد و ضد ارتجاع مبدل گردیده است .چهارسال‌قبل‌در آغاز او لین دورهٔ تقنینیه بر اساس قانون اساسی جدید کشور ترا کم رنج های مردم بنا بر بن استبداد،طولانی مظاهره مسا لمت آمیزی را، بو جود آورد که انگیزهٔ آن علنی شدن جلسه ری ،اعتماد بر حکومت‌دولـی جرگه گردید.ولی در ا ثر تقنین محافل‌حاکمه وار تجاعی ومداخلات غیر قا نو نی، مظاهرهٔ قانونی و مسـالمـت آمیـز محصلان، شاگردان وشهریان گا بل تبدیل بواقعه خونین والمناك ۳عقرب گردید .

بخاطر یاد بود از شهیدان واقعهٔ المناك وخونین ۳ عقرب همه سا له دردین روز مظاهرات ومیتنگهای ضد استبداد و ضـد ارتجـاع از طرف محصلان، شاگردان و شهر یان‌کابل برپا میگردد.امسال نیز،بدینمناسبت نظاهر ی تی بوجود آمد .

ما بپوسته سعی ورزیده ایم تادر برگزاری ۳ عقرب، روزیکه به همـه ارتباط دارد، متحدانه اشتـراك ورزیم. ولی نکته که دردین زمینه قابل تذکر ومایهٔ تاسف میباشد اینکه: طی این چند سال عوض آنکه تمام عنا صرو نیرو های ضد استبداد وضدارتجاع المناك وخونین ۳ عقرب همه سا له مشترك وشعار های مشترك متحدانه اشتـراك ورزند واژین حادثه که درآن جانهای چند تن از جـوانان وطـن قربان گردیده است، برای استحکام مبارزهٔ عمومی ضد سیاست و نیرو های استبدادی ودر راه تکامل‌نهضت بخاطر تامین ودفاع آزادیهای وسیع دمو کراتیك مردم استفاده گر دد ، تلاش صورت نمی‌گیرد تاازان برا ی رکلام کردن سازمانهای سیا سی و ایدیولوژی خود بهره برداری کنند. در تجلیل این روز اعمال متاسفانه بیشتر از سالهای قبل توسط عد ه از فتنه گرانوخاائلکاران تفنین‌صورت گرفت. اتحاد میان تمام نیرو های دمو کراتیك وملـی بر ایـن عمـل مشترك ضد استبداد وضد ار تجاع که بیش از هر وقت دیگر وبمناسبت هر حادثه دیگر، دربن روز(۳عقرب) ممکن ومیسر میباشد. عمدتاً تو سط خراباکاران و نفاق افگنان بـر هـم خورد.

از آنجائیکه نهضت ۳ عقرب یك نهضت عمومی متعلق بمردم ومظهر روشن مقاومت ایشان ضد نیرو ی های وحشی استبدادی وار تجاعـی میباشد؛ بنا بران نمیتوا ند محافل وگروه های سیاسی آنرابرای منافع گروپی ومحفلـی خـود مورد سو استعمال قرار دهند ونهضت راقربان رکلام کردن خود وگروپ های خود نسازند.

در حالیکه ما تاسف عمیق خود را نسبت بچنین اعمـال نا شـایسته و کودکانه برخی از گروه ها ومحافل سیاسی درین زمینه ابرا ز میداریم و اعمال فتنه انگیزانه اخلالگران را که هدف شان بدنام کردن‌نهضت عمومی وملیون‌ها نفر ا مریکائی‌برضد کشور ومتجـمله نهضت ۳ عقرب میباشد جداتقبیح مینمائیم ،بمناسبت یاد بود از شهیدا ن ۳ عقـر ب ، بخاطره تا بناك مبارزان وطـن کـه جانهای عزیز ایشان در راه آزادی وطرد استبداد قربان گردیده است، بروان شهیدان وطن که الهام بخش مبارزان راه آزادی، دموکراسی واستقلال کشور ما میباشند، درود پرشور میفرستیم !

نگاهی بر محیط غیر صحی مرگبار

و آفت زا کشور

شرایط حیات مادی و معنوی‌توده‌ـ مساعدهٔ زندگی ومراعات دقیق ومداوم شرایط حفظ‌الصحه محیطی‌در کشور های وسیع مردم افغانستان آفت زا صحی است که میزان وفیات کودکان بسیار مدهش و شرم آور است. در شهر ها و روستا ها موجودیت کودکان بیشتر از ۲۵ فیصد میباشد. علاوه برآنکه سرویس های صحی برای سرتاسر افغانستان خیلی‌محدود است، از بنهم بیش از ۸۳ فیصد مردم طب بشمول شفاخانه ها ، بولی کلینیك‌ها،دوکتور، نرس‌وسایر پرسونل صحی درکابل متمرکز است وبیشتر مردم ما دی‌ایکه خود بوجود آورده اند میزان وفیات کودکان بیشتر از ۲۵ فیصد میباشد.

خدمات طب بشمول شفاخانه ها ، مکتب ودیگر خدمات صحی، نیودن سیستم صحی برای جا بجا کردن کتا فات وفضلات، وجودیت انواع های میکروب کنده ونعفن‌برزگترین برابلم های صحی کشور را تشکیل میدهد.

امراض ساری و اپیدیمیك زندگی مردم کشوررا تباه‌مینماید. مرض‌سل برزگترین آفت فقر و بی معرفتی، جیحك بلای اجتماعی و کورا تحفه های زر وزور .

باوجود آنکه حکومت ا مریکا باوسایل کو ناگون تبلیغاتی کو شش نمود نظا هرات عظیم وتاریخی مردم ما ضد قیلیغی از خانواده ها ی مرفه وصاحبان قدرت قرار میگیرد ، زیرا اینها قدرت‌استفاده از سر وسیعای صحی را دارند و متخصصین فن هم درخدمت ایشان‌میباشند. بنابر شرایط نظامی حکو مت ایالت متحده ا مریکا وخشم وانزجار عمیق جنگ غیر انسانی ویتنام میباشد تاثیرات عمیقـی د ر داخل وخارج امریکا وارد نمود.گرچه زیجارد نکسن،قبل از شروع‌تظاهرات اظهار داشته بود که تظاهرات موجود بر سیاست وی تاثیری وارد نخواهد کرد. ولی بی نیاز از تذکر است‌که اگر حکو مت زیجارد نکسن این عکس‌العمل بزرگ مردم امریکا را بر ضد جنگ ویتنام وسیاست نظامی امریکا در نظر نگیرد وبر ضد میل‌و اراده اکثریت عظیم خلق ا مریکا محض بخاطر بیشبرد منافع‌مشتی از امپر یالستهای انحصار گر به آن ادامه دهد از یکطرف ها هیت ضد دمو کراتیك آ ترا بر ملا خـوا هـد ساخت و ازجانب‌دیگر امریکا راهرچه بیشتر از نظر سیاسی واخلاقی‌تجرید خواهد نمود . تحت تاثیر تظاهرات بیسابقه ۱۵ـ اکتوبر بود که دو نفر از نمایندگان کانگرس امریکاستانور بل وستانور جاوبت مسوده فیصله نا مه را به کانگرس پیش کردند و در آن تقاضا نمودند که باید تمام عساکر تا اخیر سال ۱۹۷۰ ازویتنام خارج گردد.

قهر مانان صلح فرانسه‌نمایشاتی به عنوان همبستگی با میلیـا لیـت اشتراك کنندگان روز ملی اعتراض علیه جنگ ویتنام در ایالات متحده امریکا، برپاکردند. بسیاری ازهیات های نمایندگان‌بنـه سفارت امریکا در پاریس رفتند وتقاضا نمودند که باید این تجاوز امریکا در ویتنام قطع گردد که درپیش‌آنها نمایندگان‌محصلان‌امریکائی در فرانسه نیز شامل بود ند.اتحادیه ملی محصلان فرانسه در یکی از بیانیه های خود از ایالات متحده امریکا صبورت گرفت.

روز نامه **ستاره صبح** مربوط حزب کمونیست انگلستان بینشیاد‌همبستگی صلح که باید تظاهرات همبستگی با مبارزه گران ها در ایالات متحده و دیگر قهر مانان صلح امریکا علیه تجا و ز امریکا در ویتنام مبارزه می نمایند اعلان نمودند.

مطبوعات بورژوایی انگلستان نیز نتوانست ازوسعت وعظمت تظاهرات اعتراضی علیه جنگ ویتنام در ایالات متحده امریکا چشم پوشی نماید.

لندن تایمز راجع به تظا هرات شنبه‌جانه مردم امریکا می نو یسد : ملیونها امریکائی در صدد ها شهر در سراسر امریکا جمع شده‌ند ومخالفت خودرا برضد جنگ ویتنام ا بـراز داشتند. درتاریخ امریکاازین بزرگترین مظاهره‌ها بود که به خاطر صلح‌صورت گرفت .

روزنامه دیگر به نام **فایننشل تایمز** در این باره‌مینویسد: هیچ چیز بهتر از این نمی توانست مخالفت بین حکومت نکسن و ملیونها امریکائی را برملا سازد . در بین نظا هرات و اجتما عات بیشتر از آنچه توقع می رفت مردم اشتراك کردند .

همچنان رو زنامه دیگر ی بـه‌نام **دیلی تلگراف** در باره این تظا هرات چنین اظهار نظر میکند: بدون شك دربین‌آنها نمایندگان‌محصلان‌امریکائی نیز بودند.اتحادیه ملی محصلان فرانسه در یکی از بیانیه های خود از ایالات متحده امریکا صبورت گرفت.

همچنان رو زنامه دیگر ی بـه‌نام **دیلی تلگراف** در باره این تظا هرات چنین اظهار نظر میکند: بدون شك دربین‌آنها نمایندگان‌محصلان‌امریکائی نیز بودند.اتحادیه ملی محصلان فرانسه در یکی از بیانیه های خود از ایالات متحده امریکا صبورت گرفت.

تظاهرات عظیم مردم امریکا بی تاثیر بوده نمی تواند

رسوائی وافتضاح موجودیت اتباع امریکائی درقوهٔ نظامی اسرائیل دامنه‌وسیع تری پیدا کرد

بعداز نشر ابلاغیه سفارت کبرای امریکا در بایتخت اسرائیل که طبق آن اتباع امریکائی‌حق‌دارند باداشتن تابعیت امریکائی درارد وی اسرائیل داخل شوند که‌در اردوی اسرائیل شامل خدمت گردند اوضاع‌شرق میانه را بارتکتر میسازد. وی گفت که امریکا اجازه میدهد اتباع آن درقوه نظامی‌کشوری داخل شودکه کشور هـای عربـی باانشان داخل جنگ هستند. این موضع گیری امریکا فقط آتش جنگ را دامن میزند وسرحلـه شدید تری گسترش میدهد.

موجودیت اتباع امریکا در اردوی فوری جامعه عرب را خواستار شده است. محمود ریاض و زیر خا رجه سیاست تجاوز کارانه اش در شرق میانه، تشویق میکند بلکه بای‌امریکا را بطور مستقیم دربیشبرد پلانهای تجاوز کارا نه و تو سعه جو یا نه اسرائیل، برضد کشور های عربی میکشاند. این یقینا وضع خطر نا کی را بوجود می‌آورد.اگر جلو آن‌گرفته نشود دورنخواهد بود که متجاوزین در آن تقاضا نمودند که باید تمام عساکر تا اخیر سال ۱۹۷۰ ازویتنام خارج گردد.

امریکائی به‌پیروی از سیاست سود جویانه خویش ویتنام دیگری را در شرق میانه بوجود آورده اند میزان وفیات کودکان بیسیار بلند است. خلق زحمتکش ومحروم‌ازهم مادی‌ازیکه بقهر ومحرومیت های مادی وفرهنگی شدت معروض میباشند .

شرایط فوق‌العاده نامساعد حیات درکشور مابرسنتاسب وتضادات،مردم را بسیار مدهش و شرم آور است. آنهارا بمیزان زیادی تقلیل میدهدکه این امر تاثیر سوء برروشد تولیدملی وارد میکند .

بنابر همین شرایط ناگوار زندگی و عدم مراقبت صحی است که در افغا نستان در میزان و فیات نوزادان وکودکان ومادران، بسیار بلنداست. علت این میزان بلند وفیات کودکان ومادران علاوه‌براقتصوزهای فقرغذائی وسوء تغذی ، فقدان آبشخاه ها، شیر خوارگاهها، مراکز حمایه مادر وطفل ومتخصصین فن است.

چند مرکز ناقص‌حمایه مادروطفل، چندین متخصصین‌فن‌وزایشگاهبا‌یکه و حود دارد بیشتر مورد استفاده هشت قلیلی از خانواده ها ی مرفه قرار میگیرد و زیرا اینها قدرت‌استفاده از سر وسیعای صحی را دارند و متخصصین فن هم درخدمت ایشان‌میباشند. بنابر شرایط

(ص۲)

له مترقی آثارونه

یوعلمی مبحث

په تاریخ کی د شخصیت نقش

پولنه د خپلو قوا نینو په اساس
د تاریخی ضرورت په اساس تکامل
کوی . خو اجتماعی قوانین تل د
انسا نانو د رفتار او اعمالو زیکنده
دی ، هغه انسا نان چه دتاریخ
جوړ ونکی دی .

په تاریخی جریان کښی انسا نان
څه اهمیت لری ، په تاریخ کښی د
خلکو د پر گنو نقش او همدا شان
په تاریخ کښی د شخصیت نقش څه
اهمیت لری ؟ تاریخی مادیت په دی
عقیده دی چه خلک د تاریخی جریان
واقعی جوړ ونکی دی .

خلک د تاریخ د جریان واقعی جوړوونکی او د ټولنی د تکامل تعیینوونکی قوه دی

د دی دپاره چه دتاریخ د جوړونکی په حیث د خلکو نقش درک کړو تر هرڅه لومړی دا لازمه ده چه په دی پوه شو چه خلک څه ته وائی او د خلکو پرگنی کومی دی .

خلک کوم نه تغیریدو نکی ، ثابت اوتل دپاره شی نه دی .خلک په لومړی درجه کښی له زیار کښو څخه عبارت دی او په هغی ټولنی کښی چه په متخاصمو طبقا تو ویشل شوی وی استثمار یدو نکو پرگنو ته خلک ویل کیږی . دغلامی په ټولنه کی خلک له غلامانو څخه عبارت وو . په فیو ډالی ټولنه کښی خلک له رعا یاو او پیشه ورانو څخه عبار ت دی. په سرمایه داری ټولنه کښی دکار گرو طبقه دهقا نان ، زیار ایستو نکی روشنفکران او نور هغه قشرونه چه د ټولنی په پرمخ تگ کښی مرسته کوی په خلکو کی شامل دی .

په هغی ټولنی کښی چه په متخاصمو طبقا تو ویشل شوی وی د ټولنی دټولو وگړو ستر اکثریت ته خلک ویل کیږی ، خو ټولو ته خلک نه ویل کیږی ، په معاصری سر مایه داری ټولنی کښی یواځی یو ارتجا عی امپر یالستی قشر د خلکو په مقابل کښی دی .

په سو سیا لیستی ټولنه کښی د هیوا د ټو لو وگړو یعنی کار گرو دهقا نانو او روشنفکرا نو ته خلک ویل کیږی .

خلک د تاریخ جوړوونکی دی

د تاریخ په جریان کښی دخلکو دپرگنو قا طع اهمیت دمادی نعماتو د تولید د شیوی له تعیینو ونکی نقش څخه ناشی کیږی . لکه چه ویل شوی دی مادی تولید داجتماعی ژوند بنسټ دی،زیار ایستو نکی او د خلکو پر گنی د تو لید غو ره قوه دی . نو بنا پهدی زیارایستونکی د اجتماعی **تکامل تعیینو نکی قوه او د تاریخ** واقعی جوړ ونکی دی .

اوس وگو رو چه په مشخص ډول د تاریخ د جوړ ونکی په حیث دخلکو نقش په څه کښی دی .

د زیار کښو پرگنی په لومړی درجه کښی دخپل تولیدی کار په واسطی تاریخ جوړوی .ټول ما دی ارز ښتونه لکه ښار ، کلی ، کارخانه لار ، پول ، ماشین ، جامی ، کوښی خوراکی شیان ، دکور لوازم او نور د دوی په لاس جوړیږی .

یا په بل عبارت ټول هغه شیان تولید وی چه پرته له هغو څخه دانسان مو جودیت ممکن نه دی .

د خلکو پرگنی د تخنیک د ترقی اسا سی محر که قوه ده . پرته له دی چه په غالب ډول په خپله به ویوهیږی هغوی ورځ په ورځ ، کال په کال ، پیړی په پیړی په خپل لاس سره دخپل مهارت اوخپل مدا و مت په واسطی دکار او زار تکمیل کړی دی. همدغه کار دی چه په پای کښی د زورو تکنیکی تحو لاتو او دتولیدی قواوو د تغییر سبب کیږی ، خو د تولیدی قواوو وده په ځان پسی د تولید د شیوی تغییر مینځ ته راولی

لکه چه جنی د استثمار گر نظام د شرایطو په مو جودیت کښی دخلکو کارسا ده کیږی .دبشریت دپیشرفت مادی مقدمات او له یوه اجتماعی نظام څخه نوی اجتماعی نظام ته د گذار شرایط برابر وی .

په تاریخ کښی د خلکو دپرگنو نقش په دی پوری محدود او منحصر نه دی چه هغوی تولیدی قواوو ته وده ور کوی او له دغی لاری نوی اجتماعی نظام ته دگذار مقد مات برابر وی . همدا شان هغوی هغه غوره قوت دی چه د اجتما عی انقلا بونو ، د سیاسی او ملی آزادی ښبو ونکی نهضتو نو سر نوشت ټاکی . د طبقاتو مبارزه او په لومړی درجه کښی د استثمار و نکو په مقابل کښی د زیار کښو مبارزه چه د هغی عالی شکل اجتماعی انقلاب دی د هغو ټولنو د تکامل محرکه قوه ده چه په هغو کښی متخا صم طبقات وجود ولری . دمریانو قیام چه دمریتوب دنظام بنسټ ئی ونړاو فیوډالی نظام ته دمریتوب دنظام د گذار له ډیرو غورو علتو نو څخه گڼل کیږی . دهقا نان او دښاروبو بیوز له قشر دبورژ وائی انقلا بو نو له غوره محرکه قواوو څخه وو چه د هغوی په نتیجه کښی فیوډالیزم خپل ځای د سر مایه داری مترقی نظام ته پریښود .

له سو سیالیزم ته پخوا د خلکو د کار او مبارزی ثمرات په خپله هغوی ته نه رسیده خو د خلکو کار او مبارزه هغه غوره عوامل وو چه دزیار کښو دآزادی اودسوسیالستی مترقی نظام دمینځ ته را وړلو سبب شول .

د خلکو پرگنی د ټولنی د ثقافت پهودی اوتکامل کی هم ستره برخه در لودلی ده . گورکی وائی چه : خلک نه یواځی هغه قوت دی چه ټول مادی ارزښتو نه مینځ ته راوړی بلکه د معنوی ارزښتو نو یواځنی نه تما مید ونکی چشمه دی . هغه دقدامت ، دښکلا او هنری نبوغ له حیثه لومړنی فیلسوف او شاعر دی چه دټولو سترو حماسو جوړونکی دځمکی د مخ د ټولو تراژ یدیو او تر ټولو پور ته د جهانی ثقافت د تاریخ جوړ ونکی دی».

د خلکو کار او زیار د علم او هنر سر چشمه ده . خلک چیرا نو نکی اشعار ، افسانی ، قصی ، سرو دونو او نخاوی وجود ته را ولی ، چه روح ته لذت ،تسلی اوآرامی ورکوی بیاوړو نقاشو تل او په هر چیر ی خپلو دیرو ښو آثارو موضوع گانی دخلکو چه خلاقه گنج کښی لټولی دی .

د تاریخی جریان په تکامل کی د خلکو د نقش زیاتوالی

خلک تاریخ جوړ وی خو نه په خپله خوښه ، بلکه له عینی شرایطو سره په ارتباط کښی او په لومړی درجه کښی د مادی نعماتو دتولید دشیوی په ارتباط کښی . سره له دی له کومه ځایه چه مادی تولید په پرله پسی ډول تکمیلیږی او له ټیټو درجو څخه لوړو درجو ته وده کوی دتاریخ په جریان کی دخلکو نقش‌هم بدلون مومی . په عین‌حال **په تاریخ کښی د خلکو نقش د ټولنی د مترقی تکامل په تناسب زیا تیږی** . مترقی جهانی بینی روښنا نه کړی ده چه هر څومره چه اجتماعی تحو لات زور او د ټولنی په مقابل کښی وظیفی ډیری جدی وی په هماغی اندازی د خلکو پرگنی چه د تاریخ په جریان کښی گډون کوی پراخی او د هغو گډون لا فعال وی .

په غلامی او فیو ډالی ټولنو کښی زیار ایستو نکی حتی له لومړ نیو انسانی حقوقو څخه بی برخی وو او د هغو خلاقه قوت به په بی رحمی سره خپل کیده .

با دارانو او فیو ډالا نو چه د حکومت ، کار او سیاست ، علم او هنر واگی ئی په خپل لاس کښی نیولی وی خلک په ناپوهی او تیاره کښی ساتل .

اجباری او مشکل کار د خلکو یوا ځنی برخه وه . په هغه وخت کښی د خلکو فعالیت نسبتاً زیات نه وو . د استثمار گرو په ضد د هغو جگړه بریالی کیدای نشوای . په هغو وختو کښی د ... په قول تاریخ په وحشتنا کی سستی سره مخ په وړاندی خوځیده . دسر مایه داری په شرایطو کښی له استثمار څخه د زیار کښو د نجات مادی مقدمات برا بریږی . لوی ماشینی تولید او له هغه سره یو ځای د پرو لتار یا طبقه – چه کولای شی خلک دسرمایه داری په ضد مبارزی ته را وکاږی او د سو سیا لستی نظام د بر یالیتوب په لار کښی هڅه وکړی مینځ ته راځی . دپرو لتاریا طبقه دکار گرو د طبقی پیش آهنگ گوند ایجاد وی چه د علمی جها ن بینی په لار ښو ونه د زیار کښو د انقلابی مبارزی په سر کښی ځای نیسی . دپوز تنیو دلایلو په اساس په سر مایه داری نظام کښی دخلکو د پرگنو نقش زیاتیږی او د تاریخ جریان ئی زیاتی اندازی گړندی کیږی .

خلک او دزیار کښو پرگنی د سو سیا لستی انقلاب غوره محرکه قوه ده ، پهخلاف دپخوانیوانقلا بو نو چه خلکو به یوازی دزاړه اجتماعی نظام د ورانو لو نکی نقش لوباوه په سو سیا لستی انقلاب کښی نه یوازی زړه سر مایه داری ټولنه نړوی بلکه نوی سو سیا لستی ټولنه ایجادوی .

په سو سیا لستی ټولنه کښی دخلکو دپرگنو فعالیت اوپه اجتماعی ژوند کښی دهغو نقش پهخاص ډول زیات دی . سو سیالیزم دزیار ایستو نکو خلکو له گټو سره سم دی له همدی جهته ده چه زیار کښ د سو سیا لیزم په ایجاد کښی ژوره علاقه لری . **د نوی ژوند په جوړولو کښی د خلکو د پر گنو د فعالیت زیا توالی د سو سیا لیزم تکا مل قانون دی .**

د سو سیا لیزم په شرایطو کښی د خلکو دپرگنو د نقش فوق العاده زیاتوالی تر هر څه لو مړی دسوسیالستی نظام په ما هیت ، د سو سیا لستی تو لیدی مناسباتو په بر قراری او سلطی پوری اړه لری . د سو سیالیزم په شرا یطو کښی د خلکو د پرگنو د نقش فوق‌العاده زیاتوالی په عین حال کی په هغو **خطر ناکو وظایفو پوری‌اړه** لری چه د خلکو په‌مقابل کښی پرتی دی . د ... بری د ټولنی په تکا مل کښی دیو ستر جهش او ټوپ معنی لری . د ... بری داجتماعی ژ وند په ټولو برخو کښی د سترو او بی ساری تحولا تو نتیجه ده . په کامل ډول د درک وړ ده چه د داسی وظیفو اجرا کولو او د داسی تحو لاتو مینځ ته را وړل د خلکو د پرگنو له گډون نه پرته امکان نلری .

په تاریخ کی د شخصیت نقش

بو ر ژوائی اید یو لو گان متر قی عناصر په دی تومتی کوی چه په تاریخی ضرورت باندی اعتقاد لری او بنا په دی په تاریخ کښی د شخصیتو نو او د سترو کسانو او لار ښو ونکو د نقش له اهمیت نه انکار کوی . دا صحیح نه ده .

متر قی جهان بینی هیڅکله شخصیت نقش ته‌لږ ارزښت نه‌ورکوی. مترقی عناصر په دی عقیده لری چه د تاریخ عینی جریان ته لـه خپلی خوښی سره سم دخپلو نظر یاتو په بنا تغییر ور کړی . خو په عین حال کښی په دی هم عقیده لری چه شخصیتو نه د تاریخ په تکامل کښی ستر رول لری .

علمی جهان بینی یوازی‌دا‌کاروکړ چه په اجتماعی تکامل کښی ئی د شخصیت واقعی اهمیت وښود او روښانه ئی کړه چه شخصیت په کومو شرایطو کښی کولای شی‌په تاریخ کښی جدی رول ولوبوی .

په تاریخ کی د لار ښوونکو رول

داخرگنده شوه چه دخلکو پرگنی تاریخ جوړوی . پرگنی په طبقا تو ویشل کیږی چه د طبقاتی مبارزی په‌جر یا ن کښـی خپـل سیاسی گوندونه مینځ ته راولی او تشکیلوی ئی .گوندو نه‌خپل لیډران چه‌نبه‌مجرب بنه‌پوه‌پوه اونبه‌فعال‌دی را وباسی . په تاریخ کښی د دی لیډرانو نقش دادی چه پرگنی متشکلوی . د هغوی د فعالیت درجه زیاتوی دهغوی پـه مقابل کښی شخصی وظیفی ږدی او د دی و ظیفی د اجرا د پـا ره هغه مجهز کوی .

په هری اندازی چه پرگنی‌زیات فعالیت وښیی او په هری اندا زی چه د اجتماعی ژوند د جوړونکو شمیر زیات وی دمجربو او پو هو لیډرانو دموجو دیت ضرو رت لا-زیاتیږی . مترقی طبقه نښی کولای شی‌چه‌پرته له لید رانو او مشرا نو سیاسی تسلط لاس تـه ور وړی ، سیاسی قدرت وساتی او ټینگ یی کړی، خپل دو لت تشکیل کړی او له خپلو دښمنانو سره بریالی‌مبارزه مخ په وړاندی بوزی .

«په تاریخ کی هیڅ طبقی‌تر هغه وخته پوری سلطه تر لاسه کړ ی نه ده تر څو چه یی خپل هغه‌سیاسی لیډران او مترقی نمایند گان پیدا کړی نه دی چه نهضت ته دسازمان ورکولو او دهغه د لار ښوونی‌قدرت ونه لری ».

دلیډرانو او اید یو لـو گانو او مشرانو نقش دپرو لتاریا په انقلابی نهضت کی په خاص ډول ډیر لوی دی . ځکه چه دپرو لتار یا د پاره ساز مان او کال[illegible] ضبا ط دهغـو وظیفو داجرا د[illegible] تر ټولو غوره وسیله ده چه په م[illegible] کښی یی دی . ساز مان بی‌له تجربه کارو اوآبدیده لیډرانو نه څه مفهوم نلر ی .پر ته له با نفوذه لیډرانو ، پرته له‌بیباکه ساز ما ن ور کوونکو، پر ته له پوهو ایډیولوگانو ،کار گری‌نهضت نشوای کولای چه نه د استثمار گرو سره د مبارزی صحیح وسیلی پیدا کړی .

ولی برجسته شخصیتونه منځ ته راځی ډ ډوی قوت په‌کوم شی کی دی

برجسته شخصیتونه دتصا د ف په بنا مینځ ته نه راځی. شخصیتونه دتاریخی ضرورت په اساس ، په هغی موقع کی چه متناسب عینـی شرایط دهغو پیدایښت ایجا ب‌کړی مینځ ته راځی . برجسته سیا سی فعالین دخلکو دپرگنو پیشوا یا ن دټولنی د ژورو انقلابی تحو لا تو په دوران کـی ، دسـترو سیاسی مظا هرو او توده ای قیا مونو په دوران کی راخرگند یږی . دعلو مو په ساحه کی نوابغ په غالب ډو ل هغه وخت را ځرگند یږی چه‌دتولید اړ تیاو ی دغه یا هـغه ستر علمی اکتشافات ضرو ری وگر ځوی .

ستر هنر مندان پـه معمولـی و ل دتاریخ په ډیرو حساسو لحظاتو کی په هغه دوران کی چه دتاریخ دعطف نقطه وی خپله قریحه ځرگند وی . دابا ید په نظر کی ولرو چه د غه یا هغه قریحه یواز ی په هغو حا لت کی ځا ن ښئی او په تاریخ کـی ثبتیری چه تاریخ ورته اړ و ی .

کله چه برجسته شخصیتو نو تـه ضرورت پیداشی د هغو ظهور یـو ضروری کار دی . خو دا چه پـه **خاصو معینو شرایطو کی‌دغه‌شخصیت** ظاهر یږی یو تصا دفی شـی دی . « دا موضوع چه په خاص ډول دغه شخصیت په معین هیواد کی په معین وخت‌کی را پیدا کیږی کا ملاتصادفی د. خو که داشخص یوی خـو اتـه کړو د هغه د جانشین مطا لبـه محسوسیږ ی او دغه جانشـین را پیدا کیږی » دغه جانشین هغه وخت را پیدا پیداکیږ ی چه دهـغه د-لازم اقتصادی اوسیاسی شرا یطو برابر شوی وی .

دتاریخ پـه پانو کـی دزیـا تو شخصیتونو نو مو نه لیکل شوی دی . خو په واقعیت کی ټول لو ی نه دی تاریخ داسی کسان پیژ نی‌چه دتاریخ د غو ښتنو په مخالف لوری کی بی گام ایښی دی او هڅه یی‌کړی ده چه دتاریخ څرخونه بیرته شاته وگر ځوی . دغه شخصیتونه چـه دارتجاعی طبقاتو دگټو ښکارندوی‌وو له ماتی سره مخا مخ شوی دی .

واقعی ستر انسان هغه دی چه خپل ټول ژوند او ټول فعا لیت یـی دټولنی دپرمخ تگ دپاره وقف‌کړی دی ، واقعی ستر انسان هغه دی‌چه دهر نوی او متر قی شی دپاره پـه مبارزه کی خپل ټول تـوان پـه‌کار اچوی ، واقعی ستر انسان هغه د ی چه په نه ستو ما نیدو نـکی ډو ل دټولنی دمتر قی طبقا تو په استقرار او دمترقی اجتماعی نظام په ټینگولو کی مرسته کوی .

ولی یو برجسته شخصیت کولای شی داسی ستر ی اوسختی وظیفی سرته ورسوی ؟ دهغه قوت په کوم شی کی دی ؟

د برجسته شخصیت قوت پـه لومړی درجه کی دهغه متر قـی اجتماعی نهضت قـوت دی چـه دی دهغه ښکارندوی اولار ښوونکی‌دی. برجسته شخصیت‌لەدی‌جهته ستردی چه دتاریخ عینی جریان درک‌کوی ، دټولنی دودی او تکا مل غو ښتنـی وینی او په دی پوهیږی چه دغـه غوښتنی څنگه ترسره کړی ، څنگه خپله ټولنه دښه ژوند په لوری مخ په وړاندی بوزی . دهغه قوت په دی کی دی چه دمترقی طبقاتو په خدمت کی دی او دخلکو دپرگنو‌خد مت‌کوی او له همدی کبله دهغو له بی انتها اعتماد او ملاتړ څخه‌برخوردار دی.

باید په نظر کی ولرو چه د ستر انسان شخصی خصو صیات هـم ډیر مهم دی . یوازی هـغه انسا ن کولای شی چه خپلی تاریخی وظیفی پای ته ورسوی چه زیات استعد اد او لیاقت ، پوهه او نبوغ ، نـه-تما میدونکی انر ژی او ابتکار ، قاطعیت اوشجا عت ولری . په هری اندازی چه دستر انسا ن شخصی صفات په ټا مل ډول نه اجتماعـی غوښتنو سره متناسب وی په هغی اندازی به یی تاریخ کی رول ځرگند او مهم وی .

علمی جهان بینی دشخصیت لـه پـرستش سره جوړه نه ده

سره له دی چه علمی جهان بینی په تاریخ کی دشخصیت نقش منی، خو دهغه فعالیت دخلکو دپرگنو لـه فعالیت سره په ارتباط کی ،له مترقی طبقاتو اوسیاسی گوندونوسره پـه ارتباط کی په نظر کی نیسی .مترقی **جهان بینی دشخصیت لەتقدیس‌سره** جوړښت نـه لـری . دشخصیـت پرستش یعنی دستر شخصیت پـه ړندو ستر گو تعبیت‌کول، په‌دی‌باور لرل چه ستر شخصیت خارق العاده قدرت لری او کولای شی چه په‌خپله خوښه اوله خپل میل سره سم‌تاریخ جوړ‌کړی . دشخصیت پرستش مترقی نهضت ته جدی زیان‌رسوی. دمترقی جهان بینی‌موسسینو‌دعقیده وه چه یوازی ډله ایزه لار ښوونـه دانقلابی نهضت بریالیتوب‌تامینولای شی .

دشخصیت دپرستش زیا ن دادی چه دتاریخ دجوړونکی په حیث‌دخلکو رول ، دگوند او دهـغه دمرکز ی ارگانو نو نقش کموی ، دگوندفکری تکا مل او دخلکو خلاقه انر ژی لـه رکود سره مخامخ‌کوی. په زیارکښو کی دافکر مینځ ته راولی چه په‌غیر فعال ډول دپورته خوا دستورونو ته سترگی پـه لاری وی دشخصیت پرستش ډله ایز لارښوونه ، گوندی دموکراسی ، سوسیا لیستی‌قانونیت نقض کوی او دسو سیا لیزم لـه دموکراتیک ما هیت څخه لری ده . دسوسیالیزم خصلت د خلکو په‌کامل خلاقه قدرت کی ده نه دیوه شخص په بی حده قدرت کی . ..

په دی‌توگه دتاریخ دتکا مل ټول جریان دابنئی چه د هر شخصیت که څه هم ډیر ستر وی نشی کو لا ی چه دتاریخ جریان تعیین کړی . خلک او دخلکو پرگنی دتاریخ واقعی جوړونکی او دټولو مادی او معنو ی ارزښتو نو ایجادونکی دی .

(از ص اول)

نگاهی بر محیط غیر صحی...

سهل انگاری مسؤولین طب وقایوی ومقامات صحی کشور است. کولرا برای آن تحفه سهل انگاری‌مسؤولین طب وقایوی است که اصلا این مرض یکمرض اپدیمیک و بومی افغانستان نمیباشد . اما همین امسا ل مانند سالهای پار، دراثربیچارگی های‌علمی و عدم اتخاذ تدابیر لازم ، کو لرا ازسرحدات غربی واردشد ودرولایات مختلف کشور مخصو صاً هرات ، کندهار وکابل انتشار نموده تعدادی از خواهران و برادران مارا بطرف هلاکت ونیستی کشاند .

امراض ساری دیگر چون محرقه، پیچش ها، دیفتری ، پارازیت های امعائی، التنانات چشم، امراض‌مقاربتی وغیره هر یك بنوبه خود ، بهترین واحد های انسانی این جامعه راکه ثروت واقعی خلق است به ناتوانی، معیوبیت، بی‌سر وسامانی خانوادگی ونیستی ومرگ میکشاند. البته جهل و فقر و بیکاری با پتالوژی امراض اجتماعی پیوند ناگسستنی دارد .

مسؤول اینهمه بیچارگی هاوحیات غیرصحی ومرگبار خلق شریف‌کشور کیست ؟ مناسبات فرتوت اقتصادی واجتماعی کشور،حکومت وسازمان-های باصطلاح صحی و گردانندگان آنها .

مشکل مردم کشور از ناحیهٔ عدم سلا مت جسمی و مرا قبت صحی درصورتی میتواند حل‌گرددکه شرایط حیات توده های مردم بهبودی حاصل نماید ، خدمات صحی تو سعه یا بد وطب ملی گردد که البته این مأمول بدون مبارزهٔطولانی، سرسخت‌وپیگیر نمیتواند برآورده گردد .

(د . ب)

نمیخواهیم با صحت وسلامت ما تجارت کنند !

شرایط ناگوار کار و زنـدگی ،فقدان منازل صحی و غذای کافی درپهلوی زندگیهای پرزرق وبرق‌مشت محدودی از استثمار گران و سود پرستان بیرحم ؛ حیات اکثریت‌عظیم دهقانان و پیشه وران ولسوالی خلم ولایت سمنگان را بنابودی تهدیـد میکند . شیوع امراض گوناگون درخانواده های خلق‌زحمتکش ازیکطرف وبیدردی و بیر حمی داکتر وسـودجوئی و منفعت پرستی مالك یگانه‌درملتون این ولسوالی از جانب‌دیگر، هرآن سایه مرگ و تباهی رابرمردم بیدفاع گسترده تر می سازد .

وقتی مریض ویا مریضداربینوائی بداکتر مراجعه کند ؛ درقدم اول‌باید یکصد افغانی فیس اورا با کرایهٔ گادی در اختیار او بگذارد ، وقتی این کار انجام شد جناب داکتر با هزاران کراهیت و منت گزاری بر بستر بیمار حضور بهم میر ساند و بدون کوچکترین توجهی بوضـع مریض ، باساس قرارداد قبلی بـا مالك درملتون نسخه‌ئی از دوا های کهنه‌ئی پرمی شود که باید بحساب صاحب درملتون آب شود ، چه‌فرق میکند اگر حال مریض را بدترسازد ویا اورا بمجرد استعمال رهسپار دیار عدم نماید !

وقتی‌بااین نسخه‌مرگ ؛ مریضدار بیچاره بدرملتون میشتابد قیمت هر قلم از ادویهٔ کهنهٔ داخل‌نسخه‌گرانتر ازآب حیات است . و اومجبوراًبامید خیرهٔ بهبود مریض خویش بقیمت قرض و آبرو ریزی خود این داروی مرگ را می ستاند و نتیجه همان میشود که همه میدانند !...

بنابرآن اگر مقامـات مسئول نخواهند د ست این بلا ی مرگزا را از گریبان خلق کوتاه سازند ، ماهم نمیخواهـیم بیش ازین باصحت و سلامت ما تجارت کنند !

(محل امضای یکعده از اهالی خلم)

مردم زحمتکش پنجشیر

ستم میکشند

مردم زحمتکش ولسوالی‌پنجشیر بطور کلی در شرایط بسیار نا مساعد و دشواری بسر میبر ند واینست شمه‌ئی از وضع حیا ت ومشکلات مردم در حصه دوم ایـن ولسوالی :

حصـهٔ دو م پـنـجشیر در میان سلسله کوهها‌ی سر به آسمان کشیده هندو کش واقع است که‌در حدودشانزده هزارمردوزن‌درین منطقه زندگی میکنند . اکثریت باشندگا ن‌منطقه را که دهقانا ن تهید ست و زحمتکش تشکیل میدهد ما نندقسمت های دیگر افغانستان علاوه بر آنکه در تحت پـا شنه های ستمگرا ن و اربابان پایمال هستند ، زند گـی ایشان قربان خشم‌دریای طغیانی‌نیز میگردد .همه ساله تعدادی‌ازانسان-های شریف وآرزو مند دیار را کـه اینطرف یاآنطرف رود مشغول کار و عرق ریزی میباشند و مجبور نـد از یکطرف بطرف دیگر آن بگذرنـد، آبهای مست و خروشان درکام خود فرومیبرد . هرگاه کوچکترین‌توجهی از طرف مسئولان (!) اموربـه عمل می آمد ازین ضایعات انساني جلو گیری میشد وآن اعمار یکی دو پل بالای دریا و سرکی در کنار آن‌بود. گرچه چندین سال میگذرداز‌اینکه در اثر تقاضا های مکرر مردم ،حکومت محلی وعدهٔ ساختمان دو پل را داده بود ، ولی باین کار پرداخته نشد . وقتیکه از وکیل ولسوالی درین مورد سوال میگردد به سادگی میگویدکه: «بودجه حکومت بیچاره کم است!»

از مکتب به مفهوم واقعی کلمه که ظاهر ا در ذهن یك‌ساختمان‌باسامان ووسایل مکمل درسی‌وغیره رامجسم میسازد ، اصلا خبری نیست. تعمیر مکتب نیمکاره باقی مانده است ،زیرا پولی که غرض اعمار آن از مردم‌جمع آوری گردیده بود درقبض اشخاص ذینفوذ در آمده است . در مکتب برای شاگردان نه‌تنها میز وچو کی بلکه حتی گلیمی هم وجود نـدارد. شاگردان روی پارچه هـای سنگ نشسته و درس میگیرند .

درین منطقه بالنسبه پرنفوس که صدهاانسان راهمه ساله‌بیماری -های‌بسیار عادی از پای در می‌آورد ، از دوکتور و دوا خبری نیست .

(ع.م.س از حصه دوم پنجشیر)

دردها، شکایتها واعتراضات خلق

اهالی ولسوالی خوست و فرنگ

درشرایط ناگوار بسان قرون عتیقه زندگی میکنند

خوست وفرنگ یکی از و لسوا لی های مربوط ولایت بغلان می‌با شدکه ما نند همه نقاط‌افغا نستا ن اکثریت مطلق تودهٔ زحمتکش این منطقه در شرایط بسیار نا گوا ری‌حیـات بسرمیبرند واما، یك مشت محدود خوا نین و متنفذین محل از طریـق استثمار و حشیانه تودهٔ بزرگ‌مردم از تمام نعمات ووسا یل‌را حتـی بر خوردا ر هستند . اکثریت مطلق اها لی منطقه که دهقا نان نادار و غریبکار اند، علاوه بر اینکه تحت‌ستم اربابان متنفذ قر ردا رند وما مورین حکومتی‌درمحل به‌اشکال وانـوا ع مختلف با عث ز جرو شکنجه ایشان میگر دند ،شرا یط نا مسا عد اقلیمی و کو هستانی بودن منطقه مشکلات عدیدهٔ دیگری را برا یشان تحمیل کرده‌است .

اها لی قریه های د و ر دسـت خوست و فر نگ‌مجبور اند که‌برا ی پردا خت ما لیه ومرا جعه بمر کـز ولسوا لی‌دو یا سه روز راه بپیما یند وکو تلها را پشت سر بگذا رنـد، زیرانه سرکی و جود دا رد ونه کدام وسیله نقلیه . همچنین غا لبا مردم مجبور میشوند که برا ی بد ست آوردن ما یحتا ج او لیه زند گی از قبیل،نمك، چای، تیل خا ك و غیره بمرا کز و لسوا لی‌های مجاور‌مشکلات زیاد مسا فرت را برخود همـوا ر نما یند . خوا نین ، سود خوا را ن وجلابان محل از ین مشکل مـردم بسود خود اکثر ا ستفا دهٔ سوء را بعمل می آو رند ، موادا و لیه‌ضرورت مردم را بقیمت های گرا ن میفروشند ودربرابر، محصول کار توانفرسا و عرق ریزی مردم را بقیمت های‌خیلی نا زل بد ست می آو رند . ار با ب نفوذ‌محلی وسود خوا را ن آز مند قبل از رسید ن‌فصل بردا شـت حا صلات زرا عتی محصول دهقانا ن محتاج و تهیدست را خریدا ری (!) می‌نما یند .

فر زندا ن اکثریت زحمتکشا ن منطقه‌ازنعمت سواد و معا ر ف محرومند . یکی دو مکتبی که و جود دا رد علاو ه بر مشکلات دیگر نسبت بعد مسا فه در دسترس اطفـا ل بخصوص در قریه‌ها ی دور دست نمی با شد . برا ی تعمیر مکتـب متوسطه دو سال قبل یکمقدا ر کافی پول از اها لی فقیر و لسوا لی جمع آو ری گردید که قسمتـی از آن بمصرف تعمیر رسید و قسمت دیگر بجیب قریه‌دا را ن و متنفذین ا فتید واکنون تعمیر مکتب بـه صورت نیمکاره با قی‌ما نده ،نه در دا رد و نه کلکین . شا گردا ن بر رو ی ز مین نمناك می‌نشینند و درس میخوا نند .

درمورد مشکلات اها لی خوست وفرنگ‌واینکه ایشان مثل دیگر مردم کشوربه چه شیوه‌های مختلف غیر انسانی مورد ا ستثمار و ستم وا قع میگر دند ، باید زیاد سخن گفت : ولی از آنجا ئیکه این‌موضوع بطور عام درسر تا سرا فغانستا ن و جود دا رد ، بنا بر آن دردهای مردم‌مناطق دیگر کشور که در صفحات پرچم‌خلق انعکاس می‌یا بد ، درد مشتر ك‌اها لی این و لسوا لی نیز شمرده میشود .

(فا ضل یار از خو ست و فرنگ)

(از ص اول)

ضرورت تشکیل یک صف متحد ملی ...

صرف نظر از اختـلافات کـو چـك سازمانی و سیاسی میباشد. و لـی هرگاه عناصر دیگری در ولسی جرگه ظاهراً بجامه ملی و متر قی بخواهـد در برابر ایجاد چنیـن صفـی کـه ضرورت آن مسلم است بهر بها نهٔ که باشد تفتین، کار شکنی و نفا ق افکنی نمایند ،بهتر است‌که چهر ه واقعی ایشان بحیث اجنت‌پرووکاتور برملا گردد.

برای اینکه چنین صف ملی د ر داخل ولسی جرگه بوجود آمده بتواند لازم است که یك پلتفرم مشترك‌برای انجام عمل مشترك طرح گردد و آن برای دو منظور:

اولا وجوه مشترك نظرات وطرحهای جداگانه از لحاظ منافع سـازمانـی مختلف (تاآنجائیکه مساله‌درچوکات صلاحیتها وحدود کار در ولسی‌جرگه طرح شده میتوا ند) در یا فت و فور مولبندی گردد.ثانیاً با طرح حد اقل پروگرام کار مشترك میتوا ن‌روی تجربه دوره ۱۲ عنا صری را کـه در وسط قرار دارند در صف ملی‌ومترقی داخل ولسی جرگه کشاند. روی این ملحوظ نکات عمده طرح حد اقل یك پلتفرم مشترك برای عمل مشترك در ولسی جرگه بقرار ذیل‌میباشد :

۱- دفاع از ارزشهای مصرح د ر قانون اساسی، حقوق و آزادی های دموکراتیك مردم اعم از آزادی بیا ن مطبوعات، تشکیل احزاب، جمعیت‌ها تظاهرات واعتصابات وغیره.

۲- در وضع کنونی در مجلـس مجاهده برای بوجود آمدن یك‌حکومت ملی، قا نونی وصادق به آزادی ها ی مصرح در قانون اساسی.

۳ -مبارزه برای وضع قـوانیـن دمو کراتیك بجهت مقـدمه قا نو ن اساسی وآزادی های مصرح در قانون اساسی.

٤- ارزیابی وکرتیك‌علمی بودجه، تکس ها ومالیات وپلانهای اقتصادی وتطبیق صحیح آنها بنفع مرد م و بجهت رشد صنعـت وزراعـت د ر کشور.

٥- **بررسی قرارداد های‌بین‌المللی** بر اساس تعقیب سیاست مستقل‌ملی ومنافع مردم ورشد اقتصاد وفرهنگ کشور.

٦-اشتراك در امر استیضاح وسوال از حکومت بمنظور جلوگیری ازقانون شکنی ها ودفاع از حقوق اجتما عی ودموکراتیك مردم.

۷- مقاومت در برابر طبقات‌حاکم ار تجاعی وستمگر وافشای ما هیت آنها.

۸-افشای فسـاد دسـتـگاه اداره **دولت وظلم وستمگری آنها.**

۹- مبارزه علیه استبداد، ارتجاع واستعمار.

اینها نکات عمده طرح یك‌پلاتفورم مشترك ویا مرام حد اقل‌کار پارلمانی است در داخل صلاحیتهای شور ی براساس ارزشهای قانون اساسی . البته با تغییر وضع در جریا ن‌مبارزه پارلمانی طی چهار سال دیگر درا ثر مذاکرات ومفاهماتی که بعمل خواهد آمد وجمع بندی انعکاسات خا ر ج پارلمانی میتوان در آن تغییراتی را بوجود آورد.

ما متیقنیم که ایجاد چنان صف ملی ومترقی در داخل ولسی جرگه بر مبنای پرو گرام کار حد اقل مطروحه، **انعکاس قوی ومثبت‌درخارج** شوری بوجود خواهد آورد وزمینه ای برای جنبش خواهد شد.

وظیفهٔ خویش میدانیم باز دیگر خاطر نشان سازیم که بو جود آمدن یك صف متحد، متشکل از عنا صر ملی، دموکرات ومترقی باشتراك‌سایر عناصر تحول طلب وباصطلاح‌میانه‌رو در ولسی جرگه در اوضاع واحوال کنونی یك ضرورت است. کسانیکه بنام مبارزه ملی ومترقی بخو اهند ایجاد چنین هسته کار را با دامن‌زدن اختلافات تخریب کنند. سعی میشود جلو اعمال فتنه گرانه آنها گرفتـه شود والبته مسئولیت عواقب آ ن بعهدهٔ فتنه گران خواهد بود.

(از ص اول)

در راه وضع قوانین دموکراتیک بمثابه شعار روز باید مبارزه کرد !

آن مشخص میگردد کدام عناصر و نیروهای سیاسی واجتماعی درکدام صف قرار میگیرند.

نکتهٔ دیگر قابل‌اهمیت درین‌زمینه همانا صورت استفاده از خالیگاه‌های است که درقانون اساسی باقی‌مانده ویا صورت پرکردن آنها ست . از جمله یکصدو بیست وهشت ما ده قانون ا سا سی د ر حدو د نو د ما د ه آ ن به قو ا نین فر عی معوق گردیده‌است .غالب‌قوانین‌فرعی ازجمله آن عده قوانینی کـه پس از انفاذ قانون اساسی وضع شده اند دربسی مواردباارزشهای دموکراتیك مندرج در قانون اساسی وبخصوص مقدمه قانون اساسی تناقض دارند.

تاجائیکه معلوم‌است در قوانین‌فرعی دیگریکه درآینده وضع میگـر دنـد تمایلات بجهت ایجاد محدو دیتهای بیمورد وتصرفات‌بخصوص در مورد حقوق اجتماعی وآزادی هـای مـردم، وجود دارد.

حین وضـع قوانین طرح کنندگان پروژه‌های قانونی ومقامات قانـو ن گذاری بنمایندگی‌از طبقات حاکمه‌در کشور سعی مینمایندکه‌هرچه بیشتر باتوجیه وتعبیر نا درست قـا نـون اساسی بقوانین موضو عه ما هـیت ارتجاعی بدهند. مثال مشخص برین امرقانون احزاب ، قانون انتخابات، قانون ازدواج، قانون سروی اراضی وغیره است که محدو دیت هـای بیلزوم ودوراز وا قع و ضـع شـده است.

باوجود اینکه قانون گذارتاحدود زیادی نمایندگی از طبقات مسلط ارتجاعی در جامعه مینماید ومنافع این طبقات را در قوانیـن انعکـاس میدهد. ولی خواستها، مبارزات و مقاومت های‌مردم‌خودعامل نیرومندی است که خواهی نخواهی با یـد در نظر گرفته شود ومنافـع مـردم تا حدودی در قوانین انعکاس بیابـد . موسسات قانون‌گذاری‌در افغانستان تلاش میورزند که‌این عامل را قطعا درنظر نگیر ند و همه چیز را بنفع صاحبان قدرت تمام کنند.

لهذا عناصر ونیر و ها ی ملی و مترقی چه در پارلمان وچه برون آن وظیفه دارند که‌در اثر مبارزه پیگیر خویش وسازمان دادن مقا ومت های مردم جلواین خودسری هارا بگیرند ونگذارند که‌قو انین ارتجاعی ضد منافع ومصالح مردم وضع وتصویب گردد. درین‌زمینه میتوان مقدمه‌قانون اساسی را مورد استناد قرار داد که منجمله در آن گفته میشود:

»بمنظور ر تنظیم حیا ت ملی افغانستان مطابق به مقتضیات عصر وبراساس واقعیات تاریخ وفرهنگ ملی،

بمنظور تامین عدالت ومساوات،

بمنظور تطبیق‌دموکراسی‌سیاسی، اقتصادی واجتماعی ،

بمنظور تنظیم شئون وارکان‌دولت برای تامین آزادی ورفاه افراد وحفظ نظم عمومی،

ودر نهایت:

بمنظور تشکیل یك جامعه مر فه ومترقی براساس تعاون اجتما عی و حفظ‌کرامت انسانی«

لهذا وظیفه مبر م ر و ز و جاری نیرو هـای‌ملی ودموکراتیك،ترقیخواه ووطنپرست کشو ر است که برا ی تحقق پرنسیپ هـای مقدمه قا نو ن اساسی ودر جهت آن بخصوص در تدوین قوانین دموکراتیك بصو رت پیگیر مبارزه نمایند.

اهالی ولسوالی نهرشاهی بلخ ازمقامات معارف شکایت دارند

ولسوالی نهرشاهی ولایت بلخ‌یکی از نقاط پرنفوس این ولایـت‌است . اما سالهاست فرزندان بااستعداد و آرزومند آن نسبت فقدان زمینه مساعد برای ادامهٔ تحصیلات‌عالیتر در نیمهٔ راه تحصیل به‌آوارگی‌وبی سرنوشتی بسر میبرند . زیرااز عمر یگانه ښوونځی ابتدائـی (ابولمطیع بلخی) بیشتر از سالهای‌حیات پیر مردان این دیار میگذرد ،مگر مقامات مربوط معارف علی‌رغم‌تقاضاها و عرایض اهالی حاضر نمیشوند لااقل این ښوونځی ابتدائی‌رابه متوسطه ارتقا دهند .

مردم شدیداً انتظار دارند کـه مدعیان انکشاف معارف متوازن‌هرچه زودتر باین امر حیاتی شان جدأتوجه کنند .